

bitnom održavanju života u jednom takvom prostoru.

Na kraju je potrebno naglasiti da zajedničko djelovanje TIC-a i Etnografskog odjela GMV doprinosi izgradnji jedinstvene društvene i kulturne politike, akcentirane na razvoj turizma grada i njegove šire okolice, što je svakako društveno korisno. Valja ipak napo-

menuti da nesmetano funkcioniranje suradnje ovisi prvenstveno o senzibilitetu i afinitetu pojedinaca, koji u turističkoj djelatnosti rade, o njihovoj velikoj sposobnosti organiziranja ovakovih sadržaja i programa, a isto tako, s druge strane, i o sagledavanju potrebe i korisnosti ovakove suradnje za muzejsku struku i njenu djelatnost.

Mirjana DUČAKIJEVIĆ, Gradski muzej Varaždin

"Školski servis" Gradskog muzeja Varaždin

U nekim evropskim zemljama muzeji i galerije već duže vrijeme provode tzv. "Servis za škole" kao jedan od najneposrednijih načina u pristupu školskoj djeci i omladini.

Takav stručno-pedagoški rad poslužio nam je kao uzor i model prilikom organiziranja Školskog servisa Gradskog muzeja Varaždin. Činjenica da školska djeca relativno malo individualno dolaze u muzej obavezala nas je u smislu organiziranja ovakvog oblika rada s učenicima. Neosporna je činjenica da se, hoćemo li odgojiti pravog posjetioca muzejsko-galerijskih ustanova, to ne može niti smije dogoditi kao proces izvan muzeja. Upravo su to mjesta gdje učenik sam može doći do spoznaje o vlastitom čuvanju kulturne baštine, spoznaje o vlastitom poimanju estetike, odnosno svijesti o tome koliko je u stanju razumjeti je i uživati u njoj.

U tom pogledu Gradski muzej Varaždin spreman je organizirano, srdačno i otvoreno, u skladu s načelima muzejsko-galerijske djelatnosti, primiti mlade posjetioce, koji žele sistematizirati i utvrditi sadržaje obrađene u školi, sada izravno na konkretnim primjerima.

Jedinstveni nastavni plan i program za predškolsku djecu te polaznike osnovnih i srednjih škola omogućuje izradu dodatnih i dopunskih programa rada. Naš cilj je da oni u potpunosti prate nastavni plan i program i tako budu neizbježni u odgoju i obrazovanju mladih.

Kao dio odgojno-obrazovne strukture nastavni program se maksimalno zalaže za iznalaženje i istraživanje strukturalnih i inter-

disciplinarnih veza, pridonoseći tako svijesti o kreativnom zajedništvu čovjekovog rada. Ovakva želja unošenja veće dinamike u našu radnu sredinu svakako nas obavezuje na još kvalitetniji i sistematičniji rad na sakupljanju, čuvanju, obradi i prezentaciji kulturne baštine.

Trenutno samo tri odjela Gradskog muzeja mogu primjenjivati ovakav oblik rada: to su Entomološki odjel, Odjel narodne revolucije i Galerija slika. Oblici suradnje sa školama, a u okviru Školskog servisa, beskonačni su i ovisе o spremnosti nastavnika da ih koriste i zajedno sa kustosom stalno unapređuju. Rad o kojem govorimo uključuje razne oblike suradnje muzeja i škole. Odštampani prospekt Školskog servisa sadrži sve informacije o radu unutar njega. Oblik rada, koji ovim putem preferiramo, je individualni, ali može biti i grupni. Praktična nastava organizirana je tako da učenici čestim dolascima uče na izloženom materijalu, ali uz pomoć radnih listova. Sadržaj radnih listova su grupe pitanja, koje upućuju na izloženi materijal te pronalaženje odgovora upravo na izlošcima. Radni materijal u potpunosti se drži nastavnog plana i programa. Pristup temi, izbor stručnih naziva i složenost zadatka prilagođeni su uzrastu i dobi učenika. Grupe pitanja pripremaju kustosi, a ona su smještena u postavu i učenik ih posuđuje; nakon rješenja, koje upisuje u svoju bilježnicu, vraća ih čuvaru izložbe.

Prilikom svakog novog posjeta učenik može dobiti radni list sa novim setom pitanja, koja su vezana za slijedeću nastavnu jedinicu. Mogućnosti aktualiziranja ovakvog rada gotovo su neograničene, tim više što stručna osoba

(kustos) može učenike upućivati putem listića i na sve ostale mogućnosti upoznavanja kulturne baštine našeg grada i okolice, sada u obliku nedjeljnih izleta i slično.

Pored svojih stalnih usluga Školski servis će sa svojim obrazovnim namjerama organizirati kviz-natjecanja, tečajeve, izložbe i razgovore. Sve pomenute usluge učenici i nastavnici koriste pomoću godišnje školske iskaznice.

Prosvjetno-pedagoška služba u Varaždinu, kao i druge društvene strukture, koje se bave

problemima odgoja i obrazovanja te kulture, prihvatile su prijedlog ovakvog rada i spremne su ga pomagati. U pogledu nabave pisaceg pribora za rad u našim prostorima, Tvornica olovaka, školskog i uredskog pribora Zagreb (TOZ) izašla nam je odmah u susret.

Ostaje samo, dakle, da trud i interes učenika bude nagrađen puno sigurnijim snalaženjem, dubljim uvidom i, naravno, intenzivnijim doživljavanjem kulturnih dobara, koje u sebi kriju odjeli Gradskog muzeja Varaždin.

Božidar GERIĆ, Gradski muzej Bjelovar

40 godina Gradskog muzeja Bjelovar

Godine 1989. Gradski muzej Bjelovar obilježava 40. godišnjicu postojanja i djelovanja u našoj socijalističkoj zajednici. Osnovan je pod nazivom Oblasni muzej Bjelovar odlukom Narodnog odbora oblasti Bjelovar br. 7 od 5. kolovoza 1949. godine, sa zadatkom da prikuplja, proučava i izlaže spomenike materijalne, društvene i duhovne kulture Bjelovara i okolice.¹

Od 27. travnja 1954. godine odlukom Narodnog odbora općine Bjelovar nosi naziv Gradski muzej Bjelovar. Prvi Savjet muzeja izabran je 10. listopada 1958. godine.²

Muzej je smješten u jednokatnoj zgradi bivše gradske vijećnice, sagrađene oko 1830. godine. Pitanje prostora uvijek je bio problem za Muzej, jer su se, gotovo do početka izvođenja sanacije i adaptacije zgrade 1978. godine, uz Muzej ovdje nalazili još Okružni privredni sud, Historijski arhiv, Osiguravajući zavod, radio-stanica i 11 stanara. Prvi radovi na uređenju prostora za muzejsku namjenu započeli su u prizemlju zgrade 1962. godine. Nakon osnivanja Muzej je otvorio stalnu postavu zbirke radničkog pokreta i NOB-e, a nakon toga kulturno-povijesni postav sa arheološkim uvodom.

Godine 1962. započelo je iseljavanje, najprije radnih organizacija, a zatim stanara.

Uporedo sa iseljavanjem izvršeni su radovi na adaptaciji prostora u muzejske svrhe. Uređeno je ukupno 14 prostorija sa 482 m² površine. Godine 1976. izvršeni su opsežni radovi na zaštiti zgrade i uređenju dvorišnog prostora (atrija) prilagođenog za organizaciju javnih priredbi (ljetna pozornica), adaptacija 4 prostorije na prvom katu, a završeno je uređenje i adaptacija podrumskog prostora. Definitivnim uređenjem zgrade Muzeja 1978. godine dobiveno je 25 prostorija za stalne i povremene izložbe, a u 27 prostorija su smješteni radni prostori i depoi muzejske građe. Dvorište je pretvoreno u interesantnu ljetnu pozornicu, teatarski akustičnu, za priređivanje glazbeno-scenskih i koncertnih programa.³

Vezano za boravak i revolucionarno djelovanje predsjednika SKJ i SFRJ Josipa Broza Tita u bjelovarskom kraju od 1921-1925. godine, pokrenuta je inicijativa za osnivanje Spomen-muzeja "Josip Broz Tito" u Velikom Trojstvu. Povodom osamdesetogodišnjice života druga Tita 1972. godine sagrađen je novi objekt (na prostoru iza ograde od kovanog željeza koju je izradio Josip Broz Tito), u kojem je bila postavljena memorijalna izložba posvećena životu i radu Josipa Broza u bjelovarskom kraju. U Velikom Trojstvu Josip Broz se zaposlio kao mašinista u tamošnjem motornom mlinu na održavanju motora na upojni plin - "Sauggas motora"; to je najduži Titov boravak na jednom mjestu, a njegov

Etnologija

Venja BOBNJARIĆ, O praksi peke u koprivničkom kraju 74
Nada MATUJAŠKO, Upotreba pisma pri vođenju izetela na području panonskog izetela u
Jugoslaviji 76

Mladen MEDAR, Prilog etnologiji žeonimira Lowerčevića 78

Slavica MOŠIĆ, O praksi peke u Međimurju 80

Dimitrije STANIĆ, O praksi peke u Međimurju 84

MUZEJSKI VJESNIK

GLASILO MUZEJSKOG DRUŠTVA SJEVEROZAPADNE HRVATSKE

(Bjelovar, Čakovec, Čazma, Grabrovnica, Kalinovac, Koprivnica, Križevci, Kumrovec, Kutina, Sesvete, Trakošćan, Varaždin, Varaždinske Toplice, Veliki Tabor i Virje)

Prikazi

Venja BOBNJARIĆ, O praksi peke u koprivničkom kraju, Zagreb 88

1988 88

Venja BOBNJARIĆ, O praksi peke u koprivničkom kraju, Zagreb 89

Gregor HOPIĆ, O praksi peke u koprivničkom kraju, Zagreb 93

Libuška RASČIĆ, O praksi peke u koprivničkom kraju, Zagreb 95

Zorica K. 97

Mladen 99

Nada 94

Dra 95

Zoran 97

TEHNIČKO UREDNIŠTVO

Stručni kolegij Gradskog muzeja Bjelovar

Glavni i odgovorni urednik: Goran Jakovljević

Tehnički urednik: Željko Vukčević

Uređivački kolegij: Goran Jakovljević (Bjelovar), Miroslav Klemm (Varaždin), Smiljka Marčec (Čakovec), Rastko Pražić (Kutina) i Oka Ričko (Koprivnica)

Muzejski vjesnik izlazi jedanput godišnje. Rukopise ne honoriramo i ne vraćamo. Za sadržaj i lekturu tekstova odgovaraju autori.

Glasiilo solidarno financiraju muzeji sjeverozapadne Hrvatske.

Nakladnik: Gradski muzej Bjelovar

Za nakladnika: Božidar Gerić

Tisak. COLORPRINT Bjelovar

Broj 12 - Ožujak 1989.

God. XII.

Naklada: 800 komada

Naslovna stranica: Detalj metalne ograde ispred spomen-muzeja "Josip Broz Tito" u Velikom Trojstvu, rad Josipa Broza

Prijevod: Oka Ričko (Koprivnica), Marina Šimek (Varaždin), Miroslav Klemm (Varaždin) i Antun Šimunić (Osijek)